

בין גל לגל

עלון שדות ים 1924, כז אדר תשפא, 11.03.2021

דניאל לנדה-ארצי 1937 - 2021

הספד הקיבוץ - דניאל לנדה-ארצי זכרונו לברכה

אנני, שמעון, תומר ושירלי, הנכדים, אוריאל, ים, בארי ואיתמר, אורי ויעל, בני משפחה וכל מי שבא לחלוק כבוד אחרון לחברנו דניאל שהלך לעולמו הבוקר, והוא בן שמונים ושלוש שנים.

דניאל, היה איש שאהב את הים וידע את רזי קיסריה העתיקה. רווק מבוקש שבשנת החמישים לחייו הקים משפחה. אדם בעל זיכרון פנומנלי לפרטים, עם צימאון וסקרנות אינטלקטואלית בלתי נדלים. ואיך לא, חוש הומור שחור שצמח מנסיבות החיים ומקשר קרוב במיוחד עם אחיו אורי לאורך שמונים שנה.

דניאל נולד בפריז בדצמבר 1937, כשנתיים לפני פרוץ מלחמת העולם השנייה, בן בכור לפנינה ולאנדריי לנדה. שנה וחצי אחר כך נולד אורי. האב היה פקיד בממשלה ועם הפלישה של הגרמנים לצרפת נאלץ לשתף איתם פעולה. פנינה ברחה עם הילדים ונדדה עימם בדרכים עד שחזרו לפריז.

הקשר עם האב נותק והמשפחה התגוררה בביתה של הסבתא בפרברי פריז. עקב קשיי הפרנסה ומחשש שיתפסו על ידי הגרמנים, הועברו הילדים הקטנים למוסד קתולי שמרני ומחמיר. ניסיונות הבריחה מהמקום החשוך הזה לא צלחו, אך לקראת סוף המלחמה נאספו הילדים על ידי החיילים האמריקאים, וכך נמנעה שליחתם למחנה ריכוז. קרן אור של תקווה האירה את חשכת אותם ימים אפלים, והמשיכה להדהד בזיכרונו של דניאל. כשנעו הטנקים של צבאות הברית ברחובות, אחד הלוחמים הרים את דניאל לטנק. דניאל נישק על לחיו ובתמורה קיבל מסטיק. בשוך המלחמה התגלגלו הילדים בין מוסדות של הפליטים היהודים. באורח מוזר נלקחו הילדים לחופשה ביער השחור שבגרמניה. האחראים הגדילו לעשות וארגנו להם טיול לקרמטוריום במחנה ההשמדה הסמוך.

בשנת 1946 נפטרה הסבתא, ופנינה החליטה לעלות עם ילדיה ארצה. הם הצטופפו עם יוצאי הגוש הקומוניסטי באניית המעפילים "בן הכט". כצרפתים יחידים על סיפון האנייה התקשו לתקשר עם יתר המעפילים. כשהתקרבו לחופי הארץ והאנגלים צרו על האנייה, מיהרה פנינה לזרוק לים את כל הניירת המזהה את מוצאם מחשש שישלחו אותם חזרה לצרפת. ניסיון התנגדות של המעפילים להשלכת קופסאות שימורים לעבר המשחתת הבריטית נהדף ונכשל. הבריטים השפריצו זרנוקי מים והובילו את האנייה לנמל חיפה. לאחר חיתוי ב"די די טי" הושמו המעפילים בכלובים על המשחתת והובלו לקפריסין. לאורך שנת שהייה במחנה המעצר הסמוך לפמגוסטה, הם גרו בצריפי פח שלהטו מחום. הילדים היו חופשיים לעשות ככל העולה על רוחם. הם הסתובבו והשתובבו ברחבי המחנה וזכו ליחס הוגן מהשומרים האנגלים. באחד הימים זכו הפליטים לביקורה של גולדה מאיר, שליחת הסוכנות היהודית. הילדים הצרפתים צדו את עיניה, והיא העניקה להם כדורגל צבעוני.

בעזרת "עליית הנוער" שוחררו הילדים ממחנה המעצר לפני אימם, וכשהגיעו ארצה הועברו למחנה עולים ברעננה. בהמשך נשלחו לפנימייה בבית הספר החקלאי "בן שמן". עם פרוץ מלחמת השחרור, פונו הילדים מהמקום מחשש להתנכלות התושבים מהיישובים הערבים הסמוכים. בשריוניות של הבריטים הם התפנו למחנה בריטי נטוש ב"נעורים" ליד כפר ויתקין. מאותה תקופה נצרב בזיכרונו הירי של אנשי ההגנה על האנייה אלטלנה בניסיונה להיקשר למזח של נמל האבטיחים הסמוך לנחל אלכסנדר.

פנינה עלתה לארץ תקופה קצרה אחרי הילדים. היא גרה בחדר קטן ביפו, שם עשו הילדים את החופשים מהפנימייה. רעש עגלות מוכרי הנפט, צלצול פעמון מוכרי הקרח וקריאות ה"אלטה זאכן", כמו גם קניית המזון בתלושים עקב מדיניות הצנע, ליוו את המדינה בראשיתה ואת התערותם של האחים בארץ. רבים מהעולים

החדשים התקשו לרכוש את השפה עברית ונשלחו ללוד באולפן. כך הגיעה פנינה לשדות ים בשנת 1951. הילדים ביקשו לבקרה בחופשת הפסח, ומכיוון שלא היה מקום אחר, הם שוכנו בכיתה אשל, הכיתה הראשונה של הקיבוץ. אריה קסל שילב את דניאל ואורי בלימודים ככל ילדי הכיתה. המסגרת הפתוחה, החופשית והחוויתית שבתה את ליבם, והם התעקשו להישאר בקיבוץ. כך הצטרפו שני הבנים לכיתה אשל. דניאל אהב אמנות ועסק בציור. הוא טייל בחולות והחל לגלות את אוצרותיה של קיסריה. שעות ארוכות בילו

דניאל ואורי בחברתו של אהרון וגמן. בסבלנות האופיינית לאהרון, הוא חקר עימם את הממצאים שהביאו. וכשנאספו עוד עתיקות בעזרתם של הילדים וחבריי שדות ים, הוקם המוזיאון האוצר את מיטב אוצרות קיסריה. עם השנים, רכש דניאל הרבה מאד ידע על קיסריה, התעניין בכל גילוי חדש, העמיק את הידע על התקופה הרומית, השתתף בחפירות והדריך סיורים ברחבי קיסריה ובמוזיאון.

אחרי השירות הצבאי, בו היו שני האחים יחד, חזר דניאל לקיבוץ. שנים ארוכות עבד במספוא עם עוזי שביט. לאחר מכן עבד בפיברגלס, ובהמשך השתלב בנוי וקצר את הדשאים ברחבי הקיבוץ. שלא כיתר חבריו לכיתה, דניאל נהנה מחיים חופשיים ולא הקים משפחה. המפנה חל בשנתו החמישים. הייתה זאת אנני שהצליחה לשנות את הסטטוס שלו כרווק מבוקש. הרומן התפתח מהר מאד והתמסד בקיבוץ באפריל 1987. כשכשלו מאמציהם להביא ילדים לעולם, החליטו בני הזוג לאמץ שני ילדים. בטרם מלאה שנה לנישואיהם הצטרף שמעון למשפחה, וכעבור שלוש שנים הגיע תומר. הם זכו לאהבתו הגדולה של דניאל ואנני, וכשהקימו את משפחותיהם, לא היה קץ לאושרם בבילוי עם הנכדים.

כל חייו הבוגרים גר דניאל ליד הים. הוא היה בין ראשוני השייטים בקיבוץ שהפליגו בשייט התחרותי על "הולנדי מעופף". בהמשך פיתח את תחביבו כגולש רוח, עד לאותו יום שישי מר ונמהר כשהתמוטט בפתאומיות במהלך גלישה. התערבות מהירה של רופא ששהה במקרה על חוף המרכז הימי סייעה לפנותו לבית החולים. פרופסור גור עמל על איחוי אבי העורקים ודניאל קיבל את חייו במתנה.

עד יומו האחרון היה דניאל פעיל ונהנה מחיים שלווים. הוא התמיד בהליכה ונהג לומר ש"מי שלא הולך – הולך". אתמול בצהריים ירד עם אנני להליכה על החוף. בדרך חזרה עצר, כדרכו, אצל קסל והתעדכן בתוצאות שיוט "אמריקן קאפ". בערב בילו אנני ודניאל שעה ארוכה עם אורי ויעל. כהרגלם בקודש הרימו כוסית – לחיים. שלוש שנים וארבע שנים חיו דניאל ואנני בזוגיות טובה. שמעון ותומר זכו לאבא חם ואוהב, וארבעת הנכדים נהנו מהמתנות שהרעיף עליהם.

יותר משמונים שנה היו דניאל ואורי יחד ומעולם לא נפרדו.

הבוקר נדם ליבו של דניאל, והוא נפרד מאתנו לעד.

יהי זכרו שמור וצרוך בתוכנו.

הספידה: אביטל שחר

תודה! על הכל! תודה על 33 שנים מאושרות שנתת לי, שבילינו יחד!
איתך ובזכותך הצלחנו להקים משפחה- משפחה חמה, אהובה,
ועוטפת.

שני בנים מיוחדים, והלוואי על כל משפחה כלה כמו שירלי, נכדים
שאוהבים אותנו – ארבעה פנינים.

תודה על טוב ליבך, תמיד היה לי כיף להקשיב לך כשהיית יושב
עם אבא זה היה מרתק- האחד עם ידע של אנציקלופדיה והשני
יודע תנ"ך – אנשי אשכולות, שידעו הכל על הכל. זה היה כיף גדול
להקשיב לכם וללמוד, ועכשיו שניכם יחד.

תמיד אמרת לי: ש"אתה עושה חזרות כלליות", "שמי שהולך –
הולך", "אין דני בלי אנני", "בכפר קטן אין הרבה מה לראות, אבל יש
הרבה מה לשמוע".

בכל יום הייתי עושה הליכה. במשך שנים הייתי יוצא להליכה עם
הכלב, הולך ושוחה, שוחה והולך.

אחר כך הצטרפתי אלייך להליכות. כל הליכה הסתיימה אצל קסל בכוסית, שכטה וצחוקים.

היה לי כיף חיים להיות איתך! ביום הראשון שהכרתי אותך, נשרפתי מהשמש. עשית לי מסאז' עם אלוורה, קנית אותי
מיד. אני עדיין מחכה למסאז' השני...

הבית ריק, אבל מלא בך. אתמול, ניקיתי את החלון באמצע הגשם כדי לראות את הים.

שמעון נכנס ושאל אותי: "אמא, מה את עושה?" ענית לו: "כמו שאבא היה עושה תמיד כשירד גשם".

תמיד תהיה איתי בכל רגע ובכל שעה.

אוהבת אותך פוש פוש.

המוש מוש שלך, אנני.

שומע את צחוקך מתגלגל בתוך השקט שעוטף אותי. החלל שהוא ממלא במחשבות געגוע, ומשהו לא ידוע... מאיפה לחבר את המציאות שבאה והלכה יחד.. אין לתאר מה היית ומה תהיה, אפשר רק להבין ולהרגיש שמהו כבר לא היה אותו דבר וגם לא דומה. בתוך החוסר, שאתה מילאת באהבתך, היית הדבר הכי טוב שניתן היה לבקש. לא ידעתי מה יהיה שכבר לא תהיה כאן, ורק עכשיו אחרי שהלכת ונשאר כל הטוב שהשארת לנו ממך, פתאום זה לא מספיק, רוצה עוד קצת... ולהאמין שכל הטוב הזה עוד יחזור ויהיה.. היית בשבילי אב, מורה, והורה פלוס + ובמיוחד כל מה שרק רציתי... מודה לך על שהיית, ועל מי שאתה בשבילי.

אנחנו לא נפרדים רק מתגעגעים,

תומר ארצי

חמי היקר והאהוב הלך השבוע לעולמו. חמי היה האיש הכי טוב שפגשתי בחיי.

זכיתי להכיר אותו לפני 12 שנים, כשהכרתי את בעלי שיחיה.

אדם מרשים וגבוה, תמיד מאיר פנים, קיבל אותי אליהם למשפחה, כבת שמעולם לא הייתה לו. איש אשכולות בעל ידע בכל תחום, אנציקלופדיה מהלכת ממש. מגיל צעיר ועד יומו האחרון בגיל 84 היה עוסק בשחייה יומיומית והליכה על החוף לרוחבו. תמיד היה אומר שמי שלא הולך, הולך..

צחוק ובדיחות הדעת היה חלק נרחב מחיי. היה צחוק מבדיחות גם אם היה שומע אותם בפעם השלישית ויותר.

זכיתי ואהב אותי מאוד, וגם את האוכל שלי תמיד היה משבח. כל כך היה מאושר שהיה סנדק של בני הקטן בבריתו, אנשים שבאו לבקש ממנו ברכה היו בטוחים שמדובר ברב הכי חשוב שיש.

כמה צחקנו יחד... אין מה לומר... אבדה גדולה היא לנו. זכיתי להנות מחברתו, מצחוקו, מאהבתו הכנה...

ב.ד.ה. יהי זכרו ברוך.

שירלי ארצי

אנחנו מתגעגעים אלייך נורא נורא, אבל זו המציאות את מה שהיה אי אפשר לתקן. אוהב ומתגעגע,

אוריאל ארצי- נכדו בן ה-10 של דניאל

דניאל אהוב,

עיניך השובבות, החיוך מלוא פניך, החיכוך בין הזקן שלך לזקן שלי, מלווים תמיד במילים ששלחתי לך פעם מברזיל: נים לא נים, ראש בעננים, לא בעניינים, סתם נהנים.

יוסי מורגנשטרן- בן הדוד של דניאל

לפני 40 שנה פתחתי חוג ציור לחברים וגיסי דני
השתתף.
גיליתי שהוא אמן נפלא.
שאלתי אותו למה הוא לא מתייחס לכשרון שלו
ברצינות, והוא ענה לי: "הכל כבר נאמר, אין לי מה
לחדש".
זה דניאל ארצי.

יעל

עץ אשל ביפה נוף - רישום של דניאל ארצי.

דניאל היקר

כולם אהבו את דניאל,
שהיה איש מאוד מיוחד,
אהבנו אותו בזכות השימחה שלו,
הצבעוניות והצעירות שנשמתו.
כי אהב את החיים וידע איך לחיות אותם.
אהבתו לטיולים, ים וארכיאולוגיה,
חוש ההומור השחור והקלילות שבו,
ובזכות שהיה פשוט,
איש טוב ופשוט,
אף על פי שהיה מחונן,
עם זיכרון ענק,
תמיד נשאר צנוע וענו.
תמיד תישאר בליבנו.
יהי זכרו ברוך,
גל

דוד דני

דוד
כזה מן דוד
מאוד מאוד
מהתחלה תמיד היה
ופתאום אין עוד
זכרונות עולים בבת אחת
מבקשים להחיות את הדוד שכבר לא
מנסים למלאות את הבור שנשאר
בכל כך הרבה מקומות הוא נמצא
בצחוקים, במפרשים, בבית, בילדות
בלב, בחופש ובארוחות טובות
ואני מרגישה כל כך מוזר
שאין עוד דוד
דוד
כזה מן דוד
שיש רק אחד
מרימה לך כוסית דודי האהוב
לחיים
וסחטיין על שהצלחת יציאה חלקה
עינת

